

**O‘zbekiston Respublikasi
Maktabgacha ta’lim vazirligi**

**NUTQ O‘STIRISH
FAOLIYAT ISHLANMALARI
(TAYYORLOV GURUH)**

**O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA
TA`LIM VAZIRLIGI
FARGONA VILOYATI MAKTABGACHA TA`LIM
BOSHQARMASI**

**«Nutq o`stirish»
BO`YICHA FAOLIYAT ISHLANMALARI
JAMLANMASI**

TAYYORLOV GURUH

1. Mavzu: “Mening jonajon O`zbekistonim”

Faoliyat maqsadi: Mustaqil O`zbekiston Davlati haqidagi tushunchalari kengayadi. Mustaqillik sharofati bilan qayta tiklangan haq-huquqlar, ozodlik, erkinlik, o`z davlat tiliga ega bo`lish, boyliklarning xalq baxt – soadat manfaati yo`lida foydalanib kelayotganligi haqida tushuncha oladilar, DVD diskleri orqali vatan xaqidagi kompozitsiyani va ashulalarni tinglaydilar.

O`zbekiston Davlat gerbi, bayrog`i, madhiyasi haqidagi bolalar bilimlari mustaxkamlanadi. Tasvir bo`yicha rasm chizish malakasini rivojlantirish.

Kerakli jixozlar: Bayram tasvirlangan DVD disk, Davlatimiz ramzlari gerbi, bayrog`i, mavzuga oid rasmlar, o`yin uchun jixozlar va va tasviriy faoliyat markazi.

Faoliyatni borishi: Bolalar, bugungi suxbatimiz serquyosh O`zbekiston – ona diyorumiz haqida bo`ladi. Mana O`zbekiston Mustaqilligining 30 yilligini nishonladik. Bu bayram biz uchun katta bayram, milliy bayram xisoblanadi. Kelinglar sizlar bilan birgalikda Vatanimiz haqidagi kompozitsiyani ko`ramiz. (DVD orqali namoyish etiladi.) ko`rsatilgan bayram taassurotlarini so`raydi.

Qani aytinglarchi bolajonlar:

- Bayram dasturida nimalarni ko`rdingiz?

- Mustaqil davlat deganda qanday davlatni tushunasiz?

(o`zgerbi, o`z madhiyasi, o`z bayrog`i, o`z tili, o`z chegarasi bor davlat).

To`gri, mustaqillik sharofati bilan ozod, erkin bo`ldik. O`z davlat tilimizga ega bo`ldik. Biz boyliklarimizni xalqimiz baxt-saodati, manfaati yo`lida foydalanish xuquqiga ega bo`ldik.

Biz qanday boyliklarga egamiz (paxta, neft, toshko`mir, oltin, pul)

Tarbiyachi: 30 yil unchalik katta muddat bo`lishiga qaramay, O`zbekiston Respublikasi dunyoga mustaqil davlat bo`lib tanildi.

Hozirgi kunda mustaqil O`zbekistonning bayrog`i xilpirab turibdi. Bugungi kunda Ozbekiston mustaqilligini juda ko`p mamlakatlar tan oldi.

Davlatimiz ramzlari – bayroq, gerb, madhiya O`zbekiston xalqlarining shon-sharafi, g`ururidir. O`zbekiston davlat ramzlari haqida kim she`r biladi. (Bolalar javobi).

- Barakalla, bolalar Davlat ramzlarini ezozlash, qadrlash-O`zbekistonning qadr-qimmatini, o`z mamlakatiga va shaxsan o`ziga bo`lgan ishonchni mustaxkamlash demakdir.

O`zbekiston Davlati bilan faxrlanadigan inson juda ko`p narsalarga qodir. Bu esa Vatanning shon – shuxratini oshiradi. Bu bizning burchimiz. Buni bizlar ayniqsa sportchilarimizni chet davlatlarida g`alaba erishganlarida bayrog`imizni yuqoriga

ko`tarilishidan, madxiyamiz yangrashidan ham bilamiz. Sportchilarimizdan kimlarni bilasizlar:

Bolalar javoblari: (Mashxur sportchilarimiz ishtirokidagi videolavxalar namoyish etiladi.)

O`zbekistonda Prezidentimiz rahbarligida juda ko`p binolar, inshootlar qurildi. Shaxrimiz kundan kunga tanib bo`lmas darajada o`zgarib boryapti.

Biz O`zbekiston kelajagiga ishonch bilan qaraymiz. Kelinglar bolalar, O`zbekiston diyorimiz haqidagi she`rlani eslab yoddan aytamiz.

Bolalar she`rlarni aytib bo`lgacha, ularga tetiklashtiruvchi mashq sifatida “O`z bayrog`inga bor” xarakatli o`yinini o`ynash taklif etiladi. O`yin mazmuni, signal berilganda, bolalarga 4 xil rangdagi bayroqlar qo`yilgan, bolalar qo`llaridagi rangdagi bayroqqa borib turadilar.

- Kelinglar bolajonlar sizlar bilan Vatan haqidagi maqollarni aytish qilamiz. Kim ko`p aytar ekan-?

- Ona yurtning omon bo`lsa, rangi ro`ying somon bolmas.

- Bulbul chamanni sevar, odam vatanni.

O`yin tugagacha, bolalarga ixtiyoriy rasm chizish taklif etiladi. Bolalar bayram taassurotlari, bayroq, gerb, Xumo qushini tasvirlashlari mumkun.

**E`tiborga molik jixat:** Faoliyatyakunida bolalar Davlat, uning mustaqilligi, mahallasi, turar joyiga, har bir Davlatga, o`z Vatani – O`zbekistoniga xos mustaqillik omillarini bilib oladilar. Davlat Ramzlarini bilishga, qiziqish, ularni hurmat qilish, ulardan faxrlanish tuyg`ularini uyg`otishga erishiladi.

2. Mavzu: “Mening shaxrim, mening mahallam”

Faoliyat maqsadi: Toshkent shaxri haqidagi tushunchasi kengayadi, tugʻilib oʻsgan mahallasini nomlanishini, nima uchun shunday nomlanishini, nima bilan bogʻliqligi haqida maʼlumot beradi. Bolalarni oʻz mahallalariga mexr qoʻyishga, u yerdagi mavjud anʼanalarga rioya qilishga va ularni xurmatlashga oʻrgatiladi.

Kerakli jixozlar: Mavzuga oid rasmlar, nutq va til markazi, qurish-yasash faollik markazi.

Faoliyatning borishi:

Guruxga chet ellik mehmon (ingliz tilini biladigan yordamchi) kirib keladi.

- Good morning children. (salom bolajonlar).
- where I come. (men qayerga keldim).

Bolalar javoblari:

Kelinglar tanishib olaylik. Men Angliyalik mexmon Ketrington Men Oʻzbekiston poytaxti Toshkent shaxriga birinchi marotaba kelishim. Sizlar menga Toshkent haqida gapirib beringlar. Men oʻzbek tilini yaxshi tushunaman.

Tarbiyachi: kelinglar bolalar Ketrington Poytaxtimiz Toshkent haqida gapirib beraylik. “Mening shaxrim, mening mahallam” mavzusiga oid surat ilib qoʻyiladi. Bolalar koʻrgazmali rasmlar orqali Toshkent haqida quyidagilarni gapirib beradilar.

- Toshkent – Oʻzbekistonning poytaxti. U katta va chiroyli shahar, Uning juda koʻplab chiroyli va baland binolari bor.
- Mustaqillik maydonida ezgulik monumenti va favvoralar joylashgan, kiraverishda esa “Ezgulik arkasi” ustida laylaklar timsoli tushirilgan.
- Oliy majlis binosi, milliy bank, park binolari bir juft kurant soati, teleminora, teatr binolari, sirk binosi, chiroyli metro bekatlari, xayvonot bogʻlari va boshqa koʻplab binolar mavjud.

Ketrington: shaxringiz juda chiroyli ekan.

Tarbiyachi: bolalar ona shaxrimizni juda yaxshi koʻrishadi. Toshkentimiz va Vatanimiz haqida koʻplab sheʼrlarni biladilar hozir sizga aytib berishadi.

Onamdek ardoqlisan, azizsan Toshkentim.
Sen menga qadrdon, tug`ilgan makonim.
Men seni avaylab, asrayman xar chog`.
Vijdonimdek toza, tushirmasman dog`.

Tarbiyachi: tez aytish qilamizmi, bizga Ketring ham qo`shiladi.

- Toshkent – Shoshkent bo`lganmi?
- Shoshkent – Toshkent bo`lganmi?

Tarbiyachi: - Kelinglar bolalar sizlar bilan baland – baland binolarni quramiz. Ketringga baland binolarni qurib, Toshkent sitini yasab ko`rsataylik.

Bolalar jamoa bo`lib, binolar yasaydilar, manzaralar bilan bezatadilar. Ketring bolalarni ishlarini kuzatib, rag`batlantiradi va Toshkentga yana mexmon bo`lib kelishini, boshqa o`rtoqlariga Toshkentni go`zal shahar ekani, u yerdagi bolalar bilimli, aqlli, bolalar ekanini aytib berishini aytadi. Bolalarbilan xayrlashadi.

E'tiborga molik jixat: Bolalar O`zbekiston poytaxti Toshkentligini biladi. Poytaxtimizda qanday binolar joylashganini, mustaqillik maydonida nimalar joylashganini biladilar. Qurishyasashda jamoa bo`lib ishlaydilar.

3- mavzu: Men va mening oilam.

Faoliyat maqsad: oilasini yaqindan tanishtirib bera olishga, ular kasblarini to'g'ri aytishga, oila muqaddas dargox ekanini o'rganadilar. O'zlaridan kattalarni xurmat qilish tarbiyasi beriladi.

Kerakli jixozlar: tarbiyachi va bolalarni oilasi tasvirlangan rasmlar (oldindan olib kelish aytilgan bo'ladi). Oila tasvirlangan rasmlar. Tasviriy faoliyat markazidan rangli qog'ozlar, qaychi va qalamlar.

Faoliyatni borishi: Bolalar mana bu qo'limdagi tasvirlangan, bu bizning oilamiz, turmush o'rtog'im, katta o'g'lim, kichik o'g'lim va qizim. Ular quyidagi ishlar bilan shug'ullanadilar dadamiz tadbirkor, men bog'chada ishlayman, katta o'g'lim haydovchi, kichik o'g'lim talaba, qizim esa o'quvchi. Biz axil oilamiz. **Sizlarchi?**

Tarbiyachi: Bolalar oila shunday muqaddas joyki, Vatanimiz mana shu oiladan boshlanadi.

Oilalar qanchalik tinch va farovon bo'lsa, yurtimiz ham tinch bo'ladi. Oilada hamma bir-birini hurmat qiladi. Ota-ona oilaga boshchilik qiladi. Oila xuddi daraxt chizish orqali oilani tushuntirib beradi.

- Kelinglar endi sizlar bilan tasviriy faoliyat markazida ishlaymiz. U yerda oilamizni tasvirlashga harakat qilamiz. Hammamiz yoqtirgan rangli qog'ozimizdan olamiz va kaftlarimizni uning ustiga qo'yamiz va barmoqlar atrofini chizib, qaychi yordamida qirqib chiqamiz. Mana bunday qilib. (Kaft va barmoqlar). Endi har birimiz barmoqlarimizga ota-onamizni, aka-opalarimizni aks ettiramiz. Tarbiyachi bolalarga yoprdamlashadi. Hammamiz o'z oilamizni tayyorlab bo'ldikmi? Tarbiyachi bolalardan izox so'raydi, bilimlarini mustaxkamlab, bolalar ishlarini doskaga huddi daraxt singari yelimlaydi. Mana bolalar har bir oiladan butun bir daraxt bo'ldi, bu esa vatanimizni mana shunday oilalar tashkil etadi, -deb tushuntiradi. Oilani sevishni va kattalarga hurmatda bo'lishlarini ta'kidlab, aks holda daraxt bargi to'kilishini aytadi. Bolalarni rag'batlantirib, mashg'ulotni yakunlaydi.

E'tiborga molik jixat: O'z oilasi haqida gapira oladi. Kasblarni aytib beradi. Faoliyatlar orqali oilasini hurmat qilishga o'rganadi.

4-mavzu: Men va Mening do`stlarim

Faoliyatmaqsadi: Bolalarni o`rtoqlik, do`stlik haqida tushunchalarini aniqlash. Maqollar mazmunini rasmlar orqali ifodalash. Bolalarda insonparvarlik fazilatlarini: axillik, mehribonlik, g`amxo`rlik va bir-birini hurmat qilish ruhida tarbiyalash.

**E`tiborga moyil jixat:** Do`stlar qanday bo`lishi kerakligini tushunadilar.

Kerakli jixozlar: Mavzuga oid rangli rasmlar, tasviriy faoliyat faollik markazi.

Faoliyat borishi:

Tarbiyachi: Bolalar do`stlik, o`rtoqlik deganda nimani tushunasizlar?
(Bolalar javobi)

Tarbiyachi: To`g`ri bolalar, guruhimizdagi bolalar bilan ahil bo`lib, o`ynash, bir-biringizga o`zaro yordam berish, ko`maklashish bu o`rtoqlik, do`stlik deyiladi. Bugun sizlar bilan do`stlik haqida maqollar o`rganamiz.

“Axl bo`lsang, bo`lmaysan baxl”. Bu maqolni mana bu surat orqali o`rganamiz.

- Bolalar nima qilyaptilar? (bolalar surat mazmunini aytib beradilar).
- Qaysi bolalarning xatti-harakatlari sizlarga yoqmadi? (Nima uchun?)
- Ularni qanday atash mumkin? (qizg`anchiq)
- Ular to`g`ri ish qildilarmi?
- Do`stlar qanday bo`lishi kerak?.

Bolalar javoblari tarbiyachi tomonidan to`ldiriladi. Do`stlar bir-birlarini hurmat qilishlari, mehribon bo`lishlari, og`ir kunlarida yordam berishlari kerak bo`ladi. Do`stlar inoq bo`lganida ko`zlagan maqsadlariga erishadilar. Suratdagi bolalarga qaranglar, ular axil bo`lib o`ynaganlari tufayli o`zaro fikrlashib, o`ylashib, buzilgan mashinani tuzatdilar. Qizg`anchiqlik qilgan o`rtoqlarini shirin muomila qilib, qizg`anchiqlik yo`lidan qaytardilar. Haqiqiy do`stni ishini qildilar.

Bolalar, surat mazmunidan qanday xulosa qilamiz?. Surat mazmuni maqolga mosmi? Do`stlik haqida qanday maqollarni bilasizlar? Tarbiyachi maqollar mazmunini yoritib beradi.

Do`st bilan obod uying, gar uying vayrona bo`lsa ham.
Do`stlik sinovda bilinadi.
Do`st ming bo`lsa ham oz,
Dushman bir bo`lsa ham ko`p.
Do`stlik barcha boylikdan afzal.

Kelinglar endi sizlarga do`stlik haqidagi “Yaxshilik yerda qolmas” hikoyasini aytib beraman.

Bir ari suv ustida borar edi. Birdan suvga yiqilib ketti. Qanotlari xo`l bo`lib, ucharga kuchi yetmadi. Buni kabutar ko`rib, ariga raxmi keldi, darhol bir cho`pni tishlab, suvga tashladi. Bechora ari bu cho`pni kema qilib, suv balosidan qutuldi. Oradan ko`p o`tmadi. Bir bola tuzoq qoyib, kabutarni tutmoqchi bo`ldi. Ari buni ko`rgan zamon kelib, bolaning qulog`ini chaqdi. Bola qulog`ining alamidan tuzoqni tashlab, qulog`ini ushladi. Kabutar vaqtni g`animat bilib, uchib ketib, tutqunlikdan qutuldi.

Bolalarga hikoya asosida savollar beriladi va tarbiyachi tomonidan to`ldiriladi.

Tarbiyachi:

- Bolalar sizlarni ham do`stinglar bormi?
- Do`stingiz haqida nimani bilasiz?
- Do`stingizni nimasi yoqadi?

**Tetiklashtiruvchi o`yin: “Bu kim edi”** O`yin qoidasi: Bir bola doskada orqasini qilib turadi. Ikkinchi bola uni oldiga kelib, orqasiga qo`lini tekkizadi. Bola uni kimligini topishga harakat qiladi. O`yindan maqsad bolalarni sezgirligini oshirish.

Kelinglar do`stlarimiz uchun sovg`alar chizamiz. Bolalarni tasviriy faoliyati markazlariga taklif etiladi. Bolalar yoqtirgan rasmlarini chizib, do`stlariga sovg`a qiladilar.

5- mavzu: O`lkam reliefi (shahar, vodiylar, daryolar).

Faoliyat maqsadi: O`lkam reliefi (shahar, vodiylar, daryolar reliefi) tushunchasi bilan tanishish. Mening o`lkam maketini yaratish, shahar, vodiylar, daryolar bilan tanishish, bir-biridan farqlash.

Kerakli jixozlar: qum, suv, loy, toshlar, shakllar, chelak, belkurak, xaskashlar, plastmas panjaralar.

Faoliyatni olib borilishi:

“Mening o`lkam” mavzusida videofilm va suratlar.

Bolajonlar men sizlarga o`lkamiz mavzusidagi chiroyli videofilmlarni ko`rishga taklif etaman. (tarbiyachi videoni qo`yib beradi, videoda shaharlar, vodiylar va daryolar, manzarali tabiat aks etadi.) Video ko`rib bo`lingandan so`ng tarbiyachi bolalarga savollar bilan muroojat qiladi:

- videodan nimalar tasvirlanibdi?

Bolalar javoblari.

- shahardan kimlar va nimalar ko`p ekan?

Bolalar javoblari.

- Insonlarga nima uchun uylar kerak?

- Uylar nimalardan quriladi?

Tarbiyachi bolalarni javoblarini to`ldiradi. So`ngra bolalarga shaharlar, vodiylar, daryolar haqida tushuncha beradi.

Shaharlarda ko`plab odamlar yashashadi. Baland-baland uylar, zavod, fabrikalar bor. Eng muhimi davlatimiz o`sha yerdan boshqariladi. Shuning uchun poytaxtimiz Toshkent shahridir. (mavzuga oid rasimlar ko`rsatiladi). Bozorlari ham ko`pgina bo`ladi. Hamma ertalab biror tomonga ishga, maktabga, o`qishga, bog`chaga shoshilib ketishadi. Shaharlarda qo`ylar, sigirlar, uy hayvonlari kam boqiladi. U yerda uy hayvonlarini boqqani yaylovlar yo`q. Ammo baland uylar juda ko`p. Vodiylarda esa ochiq maydonlar, yashil o`tloqlar mavjud bo`ladi. Daryolar va kanallar mana shu o`tloqlarni suv bilan ta`minlaydi.

Bolalar bilan o`lkamiz reliefi maketini rejalashtirish. Kelinglar sizlar bilan mana shunday o`lkamiz reliefi maketini yasashga harakat qilamiz. Buning uchun bizga nimalar kerak boladi. (qum, tosh, suv, loy, shakllar, chelak, belkurak, xaskashlar, plastmassa panjaralar).

O`lkamiz mini – reliefini yaratish.

Bolalar bilan qum va suvdan foydalanib baland minoralar quriladi. Loylardan, toshlardan, panjaralardan foydalanib, o`lkamiz reliefi yaratiladi. Unga qo`shimcha qilinib, plastmassa o`yinchoqlardan ham qo`yish mumkin.

Bolalar ishlarini tahlil qilish va rag`batlantirish:

Mana bolajonlar o`lkamiz maketini yasashni ham o`rganib oldik. Chiroyli uylar, manzarali tabiatlarni yasadik. Sizlarga yoqdimi? Menga juda yoqdi. Katta bo`lganingizda bundan ham chiroyli maketlarni yasaysizlar.

6- mavzu: Mavsumiy o`zgarishlar

Faoliyat maqsadi: Iqtisodiy tarbiya orqali atrof olam haqidagi to`liq tasavvurlari shakllanadi. Mavsumiy o`zgarishlar jaqida tushunchaga ega boladilar (kuzda meva va sabzavotlarni yig`ishtirib olinishi, burglar to`kilishi, paxtalarni terib olinishi, ob-havoni pasayishi, yong`irlarni yog`ishi).

Kerakli jixozlar: Kuz fasliga obraz, bobo dexqon, kuz ,evalari va sabzavodlari. Tevarak – atrofga sayr, daraxt barglari (terak, yong`oq, gilos, olma, bexi, tol, archa, sasna va hakazo). Tasviriy faoliyat markazida kerakli jixozlar.

Faoliyatni olib borilishi:

1. Guruh honasiga kuz fasli (obrazi) kirib keladi. Bolalar bilan salomlashib, fasllar haqida bilimlarini so`raydi va mustahkamlaydi.

- Bir yilda nechta fasl bor?
- Fasllarda qanday o`zgarishlar bo`ladi?
- Nima uchun shunday bo`ladi?
- Qushlar baxorda nima qiladi?
- Qushlar kuzda nima qiladi?

Fasllarni ketma ketligi haqida tushuncha berib, bir-biriga kerakligini va o`rin almashish hususiyatini tushuntiradi va bolalarga tevarak – atrof kuzatishini taklif etadi. Bolalar daraxtlar va o`simliklarni tomosha qilib, ularni ko`rinishi qandayligi, avval qanday bo`lganligini mulohaza qiladilar. Daraxtlarni ranglari sariq, qizg`ish va yashil rangdaligini aytadilar buni sababi sovuqdanligi tushuntiriladi.

Zokirjon Admin bilan
+99891-328-88-38 yoki +99891-672-34-74
nomerga murojaat qilishingiz yoki shu
nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz
so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob
beriladi

Tayyorlov guruhlariga Yillik Nutq o‘stirish
faoliyat ishlanmalarini to‘liq holda olish uchun
telegramdan yozing.

Narxi: 10 ming so‘m
Telegram kanalimiz:
@maktabgacha_tt

To‘lov uchun: UZCARD *880*8600 0201 6485 8693*summa#
Nabiyev Zokirjon plastik egasi

DIQQAT!!!

Sizga buni **omonat** qilib beramiz.
Buni to‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang Hattoki eng yaqin
insoningizga ham
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

Omonatga hiyonat qilmang

